

Vergaderjaar 2005–2006

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 425

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 maart 2006

In de vaste commissie voor Economische Zaken¹ bleek er bij enkele fracties behoefte om naar aanleiding van de brief van de minister van Economische Zaken van 25 november 2005 inzake het Groenboek Energie-efficiëntie «Meer doen met minder»(COM(2005) 265 final) enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 2 februari 2006 aan de minister van Economische Zaken voorgelegd. Bij brief van 9 maart 2006 zijn ze door de minister beantwoord. Vragen en antwoorden, voorzien van een inleiding, zijn hieronder afgedrukt.

Inleiding

De Vaste Commissie voor Economische Zaken heeft mij op 2 februari jl. (kenmerk 22 112, nr. 403) een verslag van een schriftelijk overleg doen toekomen met daarin vragen van drie fracties naar aanleiding van de Kabinetsreactie inzake het Groenboek Energie-efficiëntie van de Europese Commissie «Meer doen met minder» (COM(2005) 265 final).

Bijgaand ontvangt u de antwoorden van het Kabinet op de gestelde vragen.

De genoemde Kabinetsreactie heb ik u toegezonden per brief van 25 november 2005. Ingevolge de met uw Kamer afgesproken voorhangprocedure in geval van Kabinetsreacties op dergelijke stukken van de Europese Commissie, werd uw Kamer de gelegenheid gegeven binnen 4 weken op de Kabinetsreactie te reageren. Binnen genoemde termijn heb ik geen reactie ontvangen. De Kabinetsreactie heb ik begin januari aan de Europese Commissie doen toekomen. De vragen van de Vaste Commissie voor Economische Zaken werden na 10 weken aan mij gezonden. Als gezegd vindt u bijgaand de antwoorden. Deze zullen nu worden ingebracht in het vervolg van de procedure in Brussel, te weten bij de informele inbreng van Nederland bij de voorbereiding van het Actieplan Energie-efficiëntie dat de Europese Commissie in mei wil afronden, alsmede bij de formele Nederlandse reactie op dit Actieplan, zodra het is gepresenteerd.

¹ Samenstelling:

Leden: Crone (PvdA), Bakker (D66), Hofstra (VVD), voorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), ondervoorzitter, Atsma (CDA), Timmermans (PvdA), Vendrik (GL), Ten Hoopen (CDA), Weekers (VVD), Slob (CU), Van As (LPF), Van den Brink (LPF), Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), Van Velzen (SP), Algra (CDA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), De Krom (VVD), Heemskerk (PvdA), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Jonker (CDA), Jungbluth (GL), Irrgang (SP). Plv. leden: Tichelaar (PvdA), Dittrich (D66), Örgü (VVD), De Nerée tot Babberich (CDA), Van Hijum (CDA), Koenders (PvdA), Duyvendak (GL), Joldersma (CDA), Van Egerschot (VVD), Van der Vlies (SGP), Varela (LPF), Hermans (LPF), Verburg (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Vacature (algemeen), De Haan (CDA), Blok (VVD), Samsom (PvdA), Van Dijken (PvdA), Van Heteren (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Tjon-A-Ten (PvdA), Waalkens (PvdA), Szabó (VVD), Van Dijk (CDA), Van Gent (GL), Gerkens (SP).

1. Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

1

U pleit voor een verplicht driejaarlijks energie-efficiëntieplan voor elke lidstaat, dat voorgelegd moet worden aan de Europese Commissie als onderdeel van de Lissabonstrategie. Kunt u aangegeven welke positieve aspecten u hiervan verwacht? (p. 3, vraag 1)

Het verplicht opstellen van nationale actieplannen, met vooruitzicht op benchmarking en op discussie hierover op EU-niveau, geeft een politieke stimulans aan lidstaten om ernstig aandacht aan dit onderwerp te schenken. Hiervan en van de gedachtewisseling over de plannen en de verschillende beleidsinstrumenten die lidstaten toepassen, is een positieve bijdrage te verwachten aan een effectief beleid voor energie-efficiëntie. Het leren van elkaars best practices gebeurt nog te weinig. Deze naast elkaar leggen via het instrument van de plannen, met een faciliterende rol van de Europese Commissie, is dan ook zinvol. In reactie op het voorstel van de Europese Commissie om elke lidstaat jaarlijks een energie-efficiëntieplan te laten opstellen, is door Nederland de opvatting neergelegd dat een dergelijk plan een nuttig instrument kan zijn, maar dat een 3-jaarscyclus, zoals die ook voor onder meer het beleid ten aanzien van klimaatverandering en luchtverontreiniging wordt gehanteerd, meer zinvol is omdat investeringen in energie-besparing, het meten van de resultaten daarvan en het daarop dan weer enten van beleidsmaatregelen nu eenmaal wat langere tijd vergen. Deze driejaarscyclus is uiteindelijk in de Richtlijn neergelegd.

2

De relatief hoge energielasten in Nederland worden als een verworvenheid gepresenteerd. Zeker in EU-verband zou in dit kader gepleit moeten worden voor vergaande harmonisering. Bent u bereid het streven naar een gelijk speelveld in Europa als kernpunt in uw reactie op te nemen? (p. 4, vraag 4)

Zoals in de kabinetsreactie is verwoord, is uitwisseling van ervaringen tussen nationale systemen zeer zinvol. De Richtlijn Energiebelastingen die per 1 januari 2004 in de Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd kan gezien worden als een eerste stap naar harmonisering, omdat in de richtlijn onder andere verplichte minimumtarieven zijn vastgelegd. Zo is in de Nederlandse situatie een minimumtarief voor het elektriciteitsverbruik boven 10 miljoen kWh geïntroduceerd, waar aanvankelijk een nihil tarief werd toegepast. Overigens kent deze Richtlijn een tijdelijke facultatieve vrijstelling voor bedrijven die aan bepaalde voorwaarden voldoen, die in alle lidstaten toepassing kan vinden. In Nederland geldt deze vrijstelling voor ondernemingen die een overeenkomst hebben gesloten in het kader van het Benchmark-convenant energiebesparing (BME) of die zijn aangesloten bij de Meerjarenaafspraken (MJA).

Een communautaire aanpak in de zin van een afstemming per lidstaat teneinde gelijke systemen te creëren om eenvormigheid te bereiken, wordt overigens niet door dezelfde Richtlijn beoogd.

3

Hoe verhoudt het pleidooi voor differentiatie van BPM-heffingen naar milieucategorie zich met het EU-streven naar harmonisatie van fiscale systemen? (p. 4, vraag 4)

De differentiatie van de BPM kan een bijdrage leveren aan een verlaagde uitstoot van CO₂, omdat de aanschaf van een zuinige auto – waardoor de uitstoot wordt verminderd – wordt beloond. De fiscale systemen op het

terrein van de autobelastingen zijn op dit moment niet geharmoniseerd. De Commissievoorstellen op het terrein van harmonisatie van de autobelastingen zijn tot op heden door een groot aantal lidstaten waaronder Nederland niet geaccepteerd; in deze voorstellen is overigens voorzien in een differentiatie naar CO₂-uitstoot. Zoals u bekend is sinds kort tevens in Raadswerkgroepkader een voorstel in behandeling inzake de BPM, inclusief differentiatie naar CO₂-uitstoot. Meer dan de helft van de EU-lidstaten hanteert een BPM-achtige belasting.

De differentiatie van de Nederlandse BPM, die op 1 juli a.s. inwerking treedt, is ingegeven door de klimaatproblematiek. Het Nederlandse pleidooi voor differentiatie sluit aan bij de richtlijnvoorstellen van de Commissie en past derhalve goed in het Europese streven naar harmonisatie.

4

De overheidsgebouwen worden als mogelijk voorbeeld genoemd voor projecten op het gebied van energiebesparing. Kunnen daar voorbeelden van genoemd worden? Hoe is het met de EPC's gesteld van bijvoorbeeld de Ministeries van Economische Zaken en Financiën? Welke acties mogen hier verwacht worden? (p. 5, vraag 6)

Deels op basis van individuele initiatieven, deels gestimuleerd door programma's zijn er al vele energiebesparingsprojecten in overheidsgebouwen uitgevoerd. Voorbeelden zijn in de Kabinetsreactie genoemd in het antwoord op vraag 6. Een meerderheid van de ministeries heeft al enige tijd een volgens ISO 14 001 gecertificeerd intern milieuzorgsysteem, waarvan energiebesparing een onderdeel is.

Het op korte termijn te starten Programma Duurzame Bedrijfsvoering Overheid zal een extra impuls geven aan het nemen van energiebesparende maatregelen op basis van analyses van energiegebruik in en energieprestaties van gebouwen en van de kostenbaten verhouding bij investeringen in isolatie, spaarverlichting etc. Eenvoudige maar kosten-effectieve maatregelen zijn bijvoorbeeld het bewuster omgaan met pc's en kopieermachines. Het invoeren van energiemanagementsystemen is hierbij een goede aanjager.

Het Ministerie van EZ streeft naar een optimaal gebouwenbeheer. Zo wordt bij de renovatie van het inbouwpakket veel aandacht besteed aan energiebesparende maatregelen, zoals het investeren in vrije koeling, stadsverwarming, een energiebeheersysteem, energiebesparende verlichting en afwezigheids- en daglichtonafhankelijke schakelingen. Bovendien wordt reeds 100% groene stroom gebruikt.

Voor de volledige renovatie van het Ministerie van Financiën (PPS-project) wordt een EPC op nieuwbouwniveau verlangd. Daarnaast zal het consortium dat de huisvesting van Financiën gaat verzorgen 100% groene stroom moeten inkopen voor dit gebouw.

De RGD is sinds vorig jaar als nieuwe dienstverlening gestart met energie- en watermanagement voor in totaal 76 gebouwen. Zoals bekend is de doelstelling dat in 2012 bij de rijksdiensten sprake is van klimaatneutraal opereren.

Dit alles sluit aan bij art. 5 van de Richtlijn energie-efficiëntie en -diensten (die over circa twee maanden van kracht wordt) waarin een voorbeeldrol van de overheid wordt gevraagd. Het Kabinet steunt de daarin vervatte stelling dat de overheden een bijzondere verantwoordelijkheid hebben op dit vlak.

5

Bent u bereid initiatieven als de Energiebox op te nemen in uw reactie? Hiermee kan met een relatief kleine investering en een korte terugverdientijd veel energie bespaard worden? (p. 6 vraag 10)

De regering acht het Energiebox-initiatief van Greenpeace interessant en is daarom voornemens in de tweede helft van 2006 een pilot bij 10 000 huishoudens te laten uitvoeren. Eind 2006 zal bekeken worden of de energie-box op nationaal niveau toepasbaar is. De Tweede Kamer is bij brief van 10 januari 2006 (kenmerk Kvl 2005218458) hierover geïnformeerd. In afwachting van de oordeelsvorming eind 2006 is het nog te vroeg om dit initiatief nu al als Nederlands voorstel uit te dragen.

6

Ziet u de term «stabiel investeringsklimaat» als een strikt nationaal of ook als een Europees vereiste? In het laatste geval: waarom kiest u er dan voor in het geval van de splitsing van energiebedrijven stappen te zetten, die duidelijk verder gaan dan Europese regelgeving voorschrijft en ook verder dan enige andere lidstaat voornemens is te nemen? (p. 7, vraag 13)

Hiervoor verwijs ik u naar mijn reacties in het debat rond de splitsing van energiebedrijven (zie onder andere het stenogram en diverse eerdere brieven hierover).

7

Kunt u in uw reactie verduidelijken wat u precies bedoelt met «innovatie heeft daarin nu prioriteit» als het gaat om het stimuleren van WKK's? (p. 7, vraag 13)

Zoals ik u tijdens het AO op 2 februari jl. heb toegezegd, ontvangt u binnen de komende twee maanden een plan om nieuwbouw van WKK's te stimuleren. Doel daarin is het doen realiseren van hoger renderende en innovatievere WKK's, waarvan de investeringskosten in het algemeen hoger zijn. Dit leidt tot een hogere energiebesparing bij deze WKK-toepassingen. Ook zal de regeling een impuls geven aan het ontwikkelen van het WKK-potentieel bij thans minder voor de hand liggende toepassingen.

8

U stelt dat vervoer over spoor en binnenwateren «werkt met technieken uit begin vorige eeuw» en daarom snel ingehaald wordt – qua energie-efficiëntie – door het wegvervoer. Kan de Minister hier een nadere toelichting op geven? (p. 8, vraag 17)

De snelheid waarmee nieuwe technieken in het wegvervoer worden ingevoerd is veel hoger dan die bij rail en binnenvaart. De (economische) afschrijvingsperiode van vrachtauto's is veel korter dan die van binnenvaartschepen en locomotieven. Daardoor worden nieuwe energie-efficiënte technieken in het wegvervoer eerder ingevoerd dan in de andere sectoren. Dit neemt niet weg dat, veelal in internationaal verband, ook voor die andere sectoren wordt gezocht naar instrumenten om de energie-efficiëntie te verbeteren. Dit gebeurt o.a. in het stimuleringsprogramma Transport Efficiënte Economie, waarin technische en logistieke innovaties, mede gericht op betere benutting van spoor, vaarwegen en short sea, een belangrijk onderdeel vormen. Dit programma richt zich op transportbesparing en het zo efficiënt, stil, schoon en zuinig mogelijk vervoeren. Dat betekent een efficiencyverbetering binnen de modaliteiten en in logistieke ketens. Dit kan leiden tot een verschuiving naar spoor, binnenvaart en short sea. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zogenoemde modal shift nieuwe stijl. In de aangekondigde Beleidsbrief Goederenvervoer zal hierop nader worden ingegaan.

2. Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

1

De regering is van mening dat een visie op lange termijn ontwikkeld moet worden. Kunt u aangeven welke visie zij van de Europese Commissie verwacht? (pag. 2)

Waar het nu op EU-niveau aan ontbreekt, is een gedegen analyse die zich uitstrekt over de komende decennia, die ingaat op de problematiek van voorzieningszekerheid en klimaat en die mogelijkheden beziet om tot een transitie naar een duurzame energie-huishouding te komen. Een beleidsdiscussie over de ontwikkelingen en kansen op een dergelijke termijn wordt nu gemist. In Nederland werken we hieraan via bijvoorbeeld het energietransitie-traject.

Ook op EU-niveau is een dergelijke visie nodig aangezien, naast energie-efficiëntie, op meerdere gebieden blijkt dat een beleidsafstemming nuttig zou zijn. De conclusies van de Europese Raad (Hampton Court) inzake de aanzet tot een «New Energy Policy»-debat zijn dan ook welkom en worden in de komende tijd uitgewerkt.

2

Waarom heeft de regering een afhoudende reactie op de suggestie om in Europees verband het fiscaal beleid in te zetten? Bent u van mening dat een Europese vertaling van het vervuiler-betaalt-beginsel de problemen met het Europese level playing field oplost? (pag. 4)

Zie mijn eerdere antwoord op vraag 2 van het CDA.

3

In het kader van het fiscale energiebeleid kan een gedifferentieerde overdrachtsbelasting (op basis van energie-efficiency) een impuls geven aan energiebesparing in de bestaande woningvoorraad. Welke mogelijkheden ziet u om dit fiscale instrument in te voeren? (pag. 4)

Momenteel wordt gewerkt aan een aanpassing van de implementatieplannen van de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen (EPBD). Dit zal een basis vormen voor de inzet van ander instrumentarium voor de bestaande woningvoorraad. Momenteel wordt geanalyseerd welke (on)mogelijkheden er zijn voor de inzet van financiële en fiscale maatregelen in de gebouwde omgeving. Zo bestaat er ten aanzien van het genoemde voorbeeld een aantal praktische en meer fundamentele bezwaren. Het instrumenteel inzetten van de overdrachtsbelasting kan derhalve niet als een vanzelfsprekendheid worden beschouwd. Bij de behandeling van de VROM-begroting 2006, is toegezegd dat uitvoering zal worden gegeven aan de motie Spies c.s. (motie 50), op grond waarvan voor 1 mei 2006 een Plan van Aanpak wordt opgesteld voor energiebesparing in de bestaande woningvoorraad. Hiervoor wordt door VROM en EZ gezamenlijk in kaart gebracht wat op dit terrein kan worden gedaan. Financiën is betrokken bij het onderzoeken van de haalbaarheid van mogelijke fiscale instrumenten.

4

Hoe beoordeelt u het belang van energiebesparing in het licht van de EPBD-richtlijn en de mogelijke administratieve lasten bij de invoering van deze richtlijn? Is verlaging van administratieve lasten voor u belangrijker dan energiebesparing? (pag. 5)

In de implementatie van de EPBD moeten diverse belangen tegen elkaar worden afgewogen; het is geen kwestie van het één boven het ander

plaatsen. Het gaat erom een goede balans te vinden tussen het ontwikkelen van een effectief instrument om energiebesparing te stimuleren en het zoveel mogelijk beperkt houden van de bijkomende administratieve lasten.

5

Aan welke financieringsmechanismen denkt de regering? Hoe beoordeelt u bijvoorbeeld het idee van een energiebesparingsbank waar consumenten tegen een zachte lening middelen kunnen krijgen ten behoeve van energiebesparingsmaatregelen? (pag. 5)

In de markt lijkt een beweging te zijn die in de genoemde richting gaat. Recent werd bekend dat er bij banken ideeën zijn over een klimaat-hypothek, waarbij een lagere rente geldt bij het nemen van energiezuinige maatregelen in huis. Een energiebesparingsbank is interessant als eventuele aanvulling op de witte certificaten. Ik zie het niet als op zichzelf staand instrument want een besparingsbank zet geen druk op de ketel. De besparingsactie blijft in dat geval vrijblijvend. En het is helaas een feit dat, ook al is een maatregel rendabel, dit geen garantie vormt voor effectuering van die besparingsmaatregel. De besparingsbank kan echter prima helpen om financiële knelpunten (beschikbaar kapitaal voor energiebesparing) op te lossen. Er zijn echter ook andere knelpunten die niet door een besparingsbank worden opgelost. Voorbeelden zijn het gebrek aan kennis over welke energiebesparende maatregelen in de concrete situatie genomen kunnen worden en het opzien tegen de rompslomp die nodig is om te besparen (oriënteren, zoeken, kiezen van maatregelen en aannemers, installateurs inschakelen). Bij witte certificaten worden deze zaken door de energiebedrijven uit handen genomen. Wanneer de maatregelen dan ook nog tegen lage rente kunnen worden gefinancierd, is dat voor burger en bedrijf extra aantrekkelijk.

6

Bent u bereid de Europese Commissie voor te stellen verlenging van de zomertijd als mogelijke energiebesparingsmaatregel op te nemen in het groenboek? (pag. 5)

Wanneer de zomertijd een maand verlengd zou worden, dan zou op 30 oktober de zon opkomen om 8:31 in plaats van 7:31. De zon zou ondergaan om 18:15 in plaats van om 17:15. Op 30 november (dan de laatste dag van de zomertijd) zou de zon opgaan om 9:24 in plaats van 8:24 en ondergaan om 17:33 in plaats van op 16:33. Het is niet te verwachten dat van deze verlenging van de zomertijd een energiebesparend effect uitgaat. Vooral in de ochtend zal er juist sprake zijn van een groter energiegebruik. In de middag vindt er waarschijnlijk enige besparing plaats.

7

Bent u bereid de Europese Commissie voor te stellen het zogenaamde Toprunnerprogramma (vijfjaarlijkse aanscherping energieprestatienorm) in te voeren? (pag. 6)

Het Kabinet is zeker bereid om het TopRunnerprogramma bij de Europese Commissie aan te kaarten. Het is een interessant concept, maar wellicht wel erg toegesneden op de specifieke Japanse situatie, waar het inderdaad een succes is. In de EU hebben we nu de Ecodesign Richtlijn, waarmee eisen voor producten opgesteld kunnen worden. Daarin zit nog niet, zoals bij het TopRunnerprogramma, een voortschrijdende normering vevat.

Het zou zinvol zijn er voor te zorgen dat de Ecodesign-produkteisen regelmatig (elke 3–5 jaar) aangescherpt worden. Een middel hiertoe is het opnemen van een einddatum in de uitvoeringsmaatregelen. Omdat de Ecodesign Richtlijn minimumefficiency-eisen betreft, is ook te denken aan een vrijwillig (meer publicitair getint) TopRunner programma voor de beste producten.

8

Hoe kijkt u aan tegen de (Europese) invoering van een aankoopheffing op energievretende kleine apparaten? (pag. 6)

Een aankoopheffing acht de regering vanwege de veelal lage prijs-elasticiteit van dit soort goederen een minder effectieve weg dan een duidelijke en ambitieuze normstelling. De producteisen die op grond van de zogenoemde Ecodesign-richtlijn zullen worden gesteld, vormen daarom een betere route om het energieverbruik van apparaten te verminderen.

9

De regering wil geen nieuwe dwingende instrumenten voor de grote industrie, omdat het emissiehandelsstelsel leidend is. Emissiehandel is echter uitsluitend gericht op CO₂-reductie, Energiebesparing is slechts een afgeleide. Hoe denkt u (rendabele) energiebesparingsmaatregelen bij de industrie uit te lokken? (pag. 8)

Emissiehandel is primair gericht op CO₂-reductie, maar kan ook tot verdere energiebesparing leiden. Investeren in energiebesparende maatregelen kan immers tot lagere CO₂-emissies leiden. Het bedrijf zal dan minder CO₂-rechten hoeven te overleggen en zo mogelijk zelfs rechten kunnen verkopen. Hoe groot dit effect zal zijn is nu nog niet te zeggen, omdat het CO₂-handelssysteem pas een jaar operationeel is. Er is al het nodige bestaande beleid gericht op energiebesparing in de industrie. Bijvoorbeeld de Energie investeringsaftrek (EIA) en de energieconvenanten Meerjarenafspraken en Benchmarking. Met dit laatste zijn goede resultaten geboekt. Uit de MJA rapportage over 2004 blijkt bijvoorbeeld dat de energie-efficiëntie voor de deelnemende industriële bedrijven over de periode 1998–2004 jaarlijks met gemiddeld 2% verbeterd is.

In het Energierapport heeft de Minister van Economische Zaken aangekondigd extra beleid te ontwikkelen om energiebesparing bij de industrie verder te stimuleren. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitwerking hiervan, waarbij gedacht wordt aan een verbreding van de MJA-ondersteuning naar bedrijven die deelnemen aan het Benchmarking Convenant met meer aandacht voor energie efficiëntie via de keten-aanpak.

Daarnaast wordt gewerkt aan het opzetten van een ondersteuningsmogelijkheid voor koplopers, gericht op sprongsgewijze verbetering. Voor deze groep zal het gaan om fundamentele veranderingen in het productieproces en productieketens. Hierover wordt u te zijner tijd bericht.

3. Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

1

Kunt u aangeven of de regering zeer kritisch wil kijken naar de toepassing van het subsidiariteitsprincipe bij de behandeling van het voorgenomen Actieplan Energie-efficiëntie? Kunt u bijvoorbeeld toezeggen dat de regering zich actief verzet tegen het voorstel van de Commissie om verplicht Nationale Actieplannen inzake energie-efficiëntie op te stellen?

De regering zal ook op dit gebied inderdaad het subsidiariteitsprincipe nauwlettend toepassen. Inzake Nationale Actieplannen verwijs ik u naar mijn antwoord op CDA 1.

2

Kunt u toezeggen dat de regering zich actief zal inspannen om de regel- en lastendruk voor bedrijven en personen op het gebied van energie-efficiënte zoveel mogelijk te beperken? Kunt u toezeggen dat de regering bovenop mogelijke EU-regelgeving geen additionele Nederlandse wetgeving zal formuleren en de implementatie van Europese regelgeving zo eenvoudig mogelijk zal houden?

Beperking van regel- en lastendruk is voor dit Kabinet een prioriteit, zoals ook het bevorderen van energie-efficiëntie dat is. Een zorgvuldige afweging bij concrete voorstellen is dus geboden. Streven naar eenvoud bij implementatie van regelgeving acht het Kabinet een juist uitgangspunt.

3 en 4

Kunt u aangeven of de regering zich hard wil maken voor de afbouw van subsidies aan onrendabele, inefficiënte methodes van energieopwekking zoals door bruinkoolcentrales?

Wat is het standpunt van de regering ten aanzien van de concurrentievervalsende en milieuonvriendelijke subsidiëring van de bruinkool-industrie in Duitsland? Bent u van mening dat de Europese Commissie maatregelen moet nemen, en zo ja welke?

Volgens beschikbare informatie van onze Ambassade in Berlijn wordt bruinkool in Duitsland niet gesubsidieerd; het is daarmee voor Duitsland de enige binnenlandse op markttermen concurrerende energiebron. Deze bron al dan niet in te zetten voor stroomopwekking is een binnenlandse aangelegenheid. Zoals bekend wordt steenkool om sociaal-regionale redenen wel gesubsidieerd, overigens met een elk jaar afnemend bedrag volgens een vast schema en strak gereguleerd door de Duitse toezichthouder en accountants.

Naar aanleiding van eerdere vragen van de Kamer (de heer Vendrik) op dit gebied is overigens door de Minister van Economische Zaken een studie uitgezet om meer feitenmateriaal te verkrijgen. Naar verwachting is in mei voldoende inzicht verkregen om deze vraag diepgaander te kunnen beantwoorden.

5

Bent u van mening dat in Europees verband meer Research & Development inspanning moet worden verricht op het gebied van (duurzame-) energietechnologie en energie-efficiëntie? Kunt u dit motiveren?

Ja, de regering is van mening dat in Europees verband een grotere R&D inspanning op het gebied van (duurzame) energietechnologie en energie-efficiëntie moet worden verricht dan in het huidige 6de Kaderprogramma. Europa staat voor een grote opgave op het gebied van energie, als het gaat om klimaat, voorzieningszekerheid en kosten. Energie-innovatie, hetgeen bestaat uit onderzoek, ontwikkeling, demonstratie en implementatie van nieuwe technologie is een onmisbare activiteit.

Nederlandse partijen zijn al jaren zeer goed vertegenwoordigd in energieonderzoek- en innovatieprojecten die door de Europese Commissie worden gefinancierd. Nederland levert daaraan een belangrijke bijdrage in Europees verband. Er is de hoopgevende ontwikkeling dat Europese landen de inhoud en uitvoering van hun onderzoeksbeleid steeds beter op elkaar afstemmen middels de zogenaamde ERA-netten (European Research Area networks). Dit geldt overigens ook voor onder-

zoek naar andere onderwerpen dan energie. Voorts organiseren de Europese marktpartijen zich met behulp van de Europese Commissie in zogenaamde European Technology Platforms. Dat zijn industriële samenwerkingsverbanden die innovatie beogen op gebieden als waterstof, zonne-energie, windenergie en energienetten.

Gezien de nog hoge kwaliteit van onderzoeksvoorstellen die bij de verdeling van Europese budgetten onder de streep vallen en de verwachting dat de European Technology Platforms met voorstellen voor een fors aantal onderzoeksactiviteiten zullen komen, is een substantiële Europese inspanning op het gebied van energie-innovatie wenselijk.

Bovenstaande activiteiten worden vanuit Europees verband gestimuleerd en gefinancierd vanuit het Kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling. De Europese Commissie heeft in 2005 een voorstel gedaan voor het 7e Kaderprogramma, dat zal lopen van 2007–2013. Over de inhoud is in de Raad van Concurrentievermogen van november 2005 overeenstemming bereikt. De uitkomst van de Europese Raad van december 2005 over de Financiële Perspectieven geeft een indicatie van het budget voor het Kaderprogramma in de periode 2007–2013. Er zal, hoewel in omvang minder dan de Europese Commissie had voorgesteld, sprake zijn van een budgettoename ten opzichte van voorgaande Kaderprogramma's die uiteindelijk in 2013 uitkomt op het niveau van 175% van het budget voor 2006. De Europese Commissie zal het komende voorjaar met een aangepast voorstel komen naar aanleiding van de uitkomst van de Europese Raad. Daarin zal de Commissie aangeven hoe de budgetverlaging ten opzichte van het eerdere voorstel uitpakt voor de verschillende onderdelen en thema's. In het op te stellen Nederlandse standpunt daarover zal de omvang van de financiële middelen voor energie-onderzoek recht moeten doen aan het belang van dit thema. Er zal wel een afweging moeten plaatsvinden over het relatieve belang van energie ten opzichte van de overige onderwerpen.

6

Kunt u aangeven of de regering van mening is dat de kosten van de aanscherping van de EPBD-eis van 1000 naar 50 m² opweegt tegen de baten?

De verlaging van de vierkante meter-eis zal naar verwachting weinig effecten met zich meebrengen. De aanscherping is in principe van invloed op een drietal artikelen in de EPBD, namelijk de artikelen 5, 6 en 7. Voor wat betreft de artikelen 5 en 6 geldt dat de eis al in Nederlandse regelgeving is opgenomen. Op dit punt ontstaan dus geen extra kosten en baten effecten. Alleen ten aanzien van de eis uit artikel 7 van de EPBD (het zichtbaar maken van de energieprestatie van overheidsgebouwen) kan worden gesteld dat, indien de genoemde aanscherping ook dit artikel omvat, er verwacht wordt dat de baten niet tegen de kosten zullen opwegen.

7

Kunt u aangeven welke verscherpte voertuigemissie-eisen de regering in het ACEA-convenant voor ogen heeft voor de verdere toekomst? Kunt u aangeven in hoeverre de norm van 120 mg CO₂ per km voldoende is om de voorgenomen broeikasgasreducties van het verkeer in Nederland te verminderen? Kan u aangeven welk tijdpad de regering voor ogen ziet?

De Europese Commissie heeft convenanten afgesloten met de auto-industrie met als doel de gemiddelde CO₂-uitstoot van nieuwe personenauto's te verminderen naar 140 gr/km in 2008 en 2009, voor de Europese, resp. Japanse en Koreaanse fabrikanten. De effecten van deze afspraken worden door het MNP meegenomen in de beschouwingen over

het halen van het Kyoto-doel. De Europese Commissie is gestart met de voorbereiding van nieuwe beleidsvoorstellen voor de periode 2009–2012. Het effect van dergelijk vervolgsbeleid voor het halen van het Kyoto-doel zal gering zijn, omdat de maatregelen vooral betrekking zullen hebben op nieuwe auto's en door de vervangingscyclus pas ver na 2012 hun volledig effect zullen bereiken.

Dit neemt niet weg dat vervolgsbeleid van groot belang is om de trend van nog steeds toenemende CO₂-emissie van de transportsector om te buigen en het wegverkeer te kunnen laten bijdragen aan toekomstige klimaat-afspraken.

Nederland heeft in het politieke debat in de Milieuraad van oktober 2004 erop aangedrongen 120 gr/km als uitgangspunt te hanteren bij de verkenning van vervolgsbeleid. Die positie is sindsdien niet gewijzigd.

Nederland is, samen met andere EU-lidstaten, in afwachting van concrete voorstellen van de Europese Commissie.

8

Kunt u aangeven op welk moment de regering wil besluiten op welke wijze de Europese CO₂-emissiehandel wordt gecontinueerd?

Het Europese emissiehandelssysteem is gebaseerd op een Europese richtlijn. In de richtlijn is opgenomen dat de RL begin 2006 zal worden geëvalueerd en dat de Commissie uiterlijk op 30 juni een verslag aan het Europese Parlement en de Raad zal sturen, zo nodig vergezeld van voorstellen. De EU commissie komt naar verwachting met wijzigingsvoorstellen die dan door de Raad zullen worden besproken. De regering zal dus naar verwachting in de loop van 2006 dan wel begin 2007 haar reactie op de Commissievoorstellen kunnen inbrengen.

9

Kunt u aangeven waarop de regering concludeert dat Het Nieuwe Rijden of eco-driving daadwerkelijk invloed heeft op het rijgedrag van automobilisten en dus het brandstofverbruik van personenauto's?

In het kader van Het Nieuwe Rijden (HNR) is een massamediale communicatiecampagne (radio- en tv-spots) opgezet. De resultaten daarvan zijn in een Tracking- en tracing-onderzoek vastgelegd. Daarenboven analyseert de regering jaarlijks onder andere via een enquête onder 1000 automobilisten de resultaten van HNR en legt dat vast in een Evaluatie- en monitoringrapport. Over het jaar 2004 blijkt dat 2/3e deel van de automobilisten bekend is met de nieuwe rijstijl van HNR en dat 1/5e deel de nieuwe rijstijl ook daadwerkelijk toepast. Dat leidt tot een vermindering van de uitstoot van CO₂ van 0,2 Mton in 2004.

Recentelijk is in het kader van het CO₂-reductieplan 15,5 miljoen euro uitgetrokken voor HNR 3e fase (2006–2010). Door via intermediaire organisaties in te zoomen op doelgroepen zal de automobilist de nieuwe rijstijl frequent aangeboden krijgen. Het ligt in de bedoeling dat in 2010 50% van de automobilisten de nieuwe rijstijl daadwerkelijk toepast en dat daarmee in 2010 een CO₂-reductie bereikt wordt van 1,5 Mton/jaar

10

Kunt u aangeven wat de regering doet om ervoor te zorgen dat de Europese Unie actief deelneemt aan het Asian Pasific Partnership, tussen de Verenigde Staten en onder andere China en India, wat door middel van technologische innovatie en samenwerking de energie-efficiënte van processen en dus de emissie van broeikasgassen tracht te verminderen? Dit naar aanleiding van de toezegging van de Minister-president in het duurzaamheidsdebat jl.

Begin dit jaar is de eerste ministeriële bijeenkomst van het Asia-Pacific Partnership on Clean Development and Climate geweest. Er zijn aantal public private task forces ingesteld die actieplannen zullen opstellen voor sleutel- industriële sectoren. De partijen van het Asia-Pacific Partnership on Clean Development and Climate hebben aangegeven eerst met de huidige partijen het partnership te willen opzetten en in tweede instantie pas aan een verbreding ervan met andere partijen te denken. Vooralnog zal nog moeten blijken of het lukt om op deze manier tot concrete acties te komen. De ontwikkelingen op dit terrein zullen worden gevolgd. In dit kader is ook vermeldenswaard dat de Europese Commissie met China en India recent samenwerkingsovereenkomsten heeft afgesloten op het terrein van technologische innovatie en op het terrein van energieproductie om de emissies van broeikasgassen te verminderen. De Nederlandse regering steunt deze actieve inzet van de Europese Commissie.